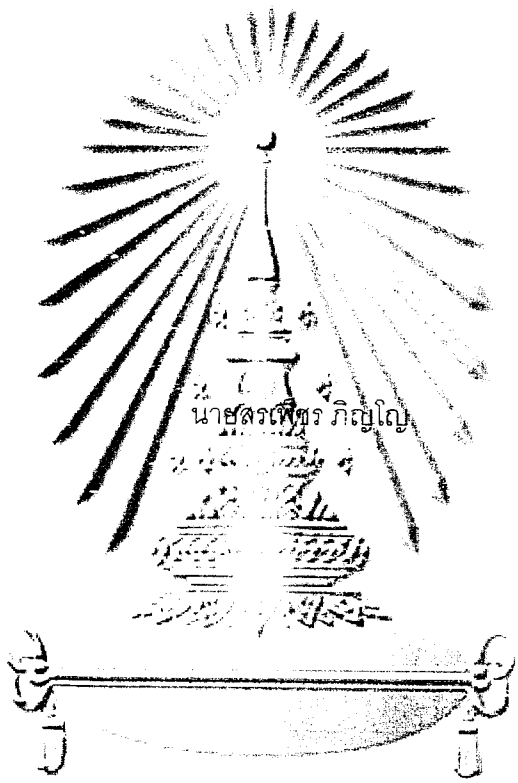
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 :

ศึกษากรณีการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน

นายสรเพชร ภิญโญ

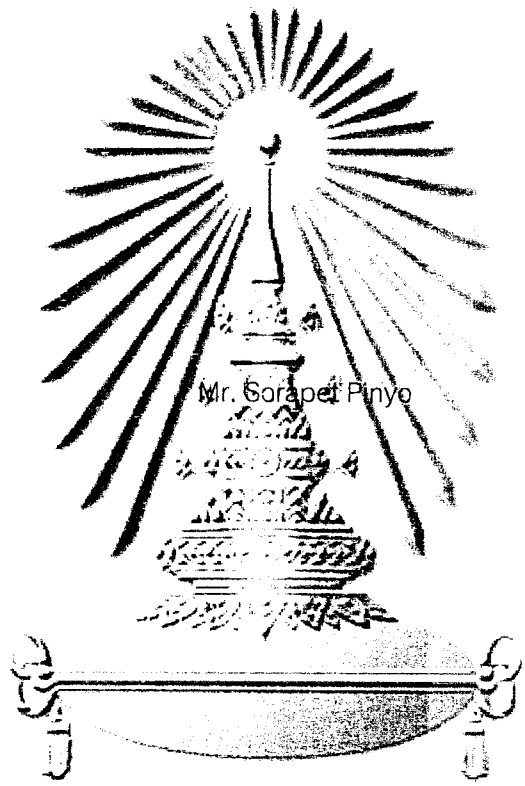

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MONEY LAUNDERING CONTROL ACT B.E. 2542 : A STUDY ASSETS FORFEITURING OFFENSES CONCERNING LAND'S DOCCUMENTS OF RIGHT

Mr. Sorapet Pinyo

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ 2542 : ศึกษากรณีการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน
โดย	นายสรเพ็ชร ภิญโญ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์วีระ ศิลาอ่อน)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์อรรเณพ ลิขิตจิตตะ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลรเพ็ชร ภิญโญ : พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน. (MONEY LAUNDERING CONTROL ACT B.E. 2542 : A STUDY ASSETS FORFEITURING OFFENSES CONCERNING LAND'S DOCCUMENTS OF RIGHT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ. วีระพงษ์ บุญโญภาส, 193 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาถึงแนวความคิดและหลักการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดินอันถือว่าเป็นอาชญากรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สงวนอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกฎหมายที่ประเทศไทยใช้บังคับอยู่ยังไม่เพียงพอและเพียงพอต่อการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดินโดยเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดเป็นกลุ่มนายทุน นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง หรือผู้มีอิทธิพลทั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ที่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอันส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบกับอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวยังคงกระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง และนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้นไปทำการฟอกเงินเพื่อนำไปใช้เป็นต้นทุนในการกระทำความผิดประกอบอาชญากรรมต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ต้องหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดินที่มีประสิทธิภาพมาใช้บังคับ ซึ่งก็คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีมาตรการการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ยิ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวและต้องจะการประกอบอาชญากรรมให้ขยายเพิ่มขึ้นได้ จึงควรกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 เป็นความผิดมูลฐาน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นต่อไป

สาขาวิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต ลรเพ็ชร ภิญโญ

ปีการศึกษา 2553 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5286033534 MAJOR LAWS

KEYWORDS : ASSETS FORFEITURING OFFENSES / MONEY LAUNDERING

SORAPET PINYO : MONEY LAUNDERING CONTROL ACT B.E. 2542 : A STUDY ASSETS FORFEITURING OFFENSES CONCERNING LAND'S DOCCUMENTS OF RIGHT. ADVISOR : PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, 193 pp.

The purpose of this thesis is to study the concept and principle of the law involving the assets forfeituring offenses concerning land's documents of right which is considered as one kind of crimes causing the problems related to the trespass to state land, forest and national forest or other conserved areas. These problems damage Thailand dramatically in terms of economic, social and security aspects. However, the currently implemented law involving the assets forfeituring offenses concerning land's documents of right is still ambiguous and inadequate, especially when the defendants are group of capitalists, politicians or influential people both in local and national level. This is considered important problems that make state agencies or authorities dealing with forfeitures face the problems and obstacles to archive effective prevention and elimination of the crime. As a result, the criminals trend to commit their offences continuously. Moreover, criminals can launder such assets as the capital for other potential offences.

With the reference to the above-mentioned reason, there is the necessity to provide the effective measures to prevent and eliminate the offences concerning the trespass to state land via land titles offences. The measure is Anti-Money Laundering Act, B.E. 2542 since the act was empowered to forfeiture the asset receiving from offences effectively. The act is also regarded as legal measures for not only solving this problem but also cutting and limiting criminal circle. Therefore, the writer proposes that the government should prescribe the offences to natural resource or land's documents of right in accordance with Land Code Promulgating Act, B.E 2497 as predicate offense for law enforcement of such crimes in effective and concrete manner.

Field of Study :	Laws	Student's Signature	Sorapet Pinyo
Academic Year :	2010	Advisor's Signature	V. Boonyobhas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์ผู้มีพระคุณอย่างสูง ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่ดีในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้เขียนใคร่ขอกราบพระคุณท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้ความรู้ ความเห็นและคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเหาลักษณ์ และท่านอาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตถะ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำชี้แนะ ข้อมูลตลอดจนความคิดเห็นทั้งในทางวิชาการและในทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน และขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา เพื่อนๆ และทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์ในแง่การศึกษา ผู้เขียนขอมอบคุณงามความดีเหล่านั้นให้แก่บุคคลทุกท่านที่กล่าวมาทั้งหมด และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องหรือมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ

กิตติกรรมประกาศ..... ฉ

สารบัญ..... ช

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย..... 2

1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย..... 3

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย..... 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

บทที่ 2 ลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารที่ดินและแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด..... 6

2.1 ลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน..... 6

2.1.1 สาเหตุที่เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน..... 6

2.1.2 รูปแบบและวิธีของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน..... 9

2.1.3 ผลกระทบจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน..... 48

2.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด..... 48

2.2.1 การดำเนินการทางอาญากับทรัพย์สิน..... 49

2.2.2 การดำเนินการทางแพ่งกับทรัพย์สิน..... 49

2.3 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด..... 50

2.3.1 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินแบบเจาะจงตัวทรัพย์สิน..... 51

2.3.2 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินแบบมูลค่า..... 51

หน้า

2.3.3 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินตามทฤษฎีสมคบ..... 52
2.3.4 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินตามทฤษฎีการช่วยเหลือและการสนับสนุน..... 52
2.3.5 ระบบการดำเนินการกับทรัพย์สินแบบย้อนหลัง..... 53

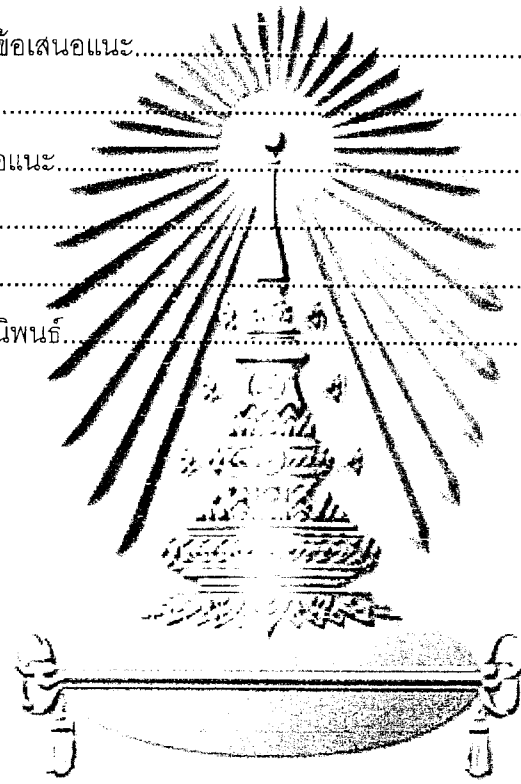
บทที่ 3 การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน..... 54
3.1 ความเป็นมาของการฟอกเงิน..... 54
3.2 ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542..... 55
3.3 สภาพการบังคับของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน..... 61
3.3.1 สภาพการบังคับต่อตัวบุคคล..... 62
3.3.2 สภาพการบังคับต่อตัวทรัพย์สิน..... 67
3.3.3.1 การริบทรัพย์สินทางอาญา..... 67
3.3.3.2 การริบทรัพย์สินทางแพ่ง..... 68
3.4 เปรียบเทียบหลักการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกับต่างประเทศ..... 74
3.4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา..... 74
3.4.2 ประเทศออสเตรเลีย..... 85
3.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานของต่างประเทศกับประเทศไทย..... 88

บทที่ 4 แนวทางการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน..... 99
4.1 หลักการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา..... 99
4.2 หลักการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน..... 103
4.3 หลักการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542..... 107
4.3.1 มาตรการยึด อายัด และริบทรัพย์สิน..... 110

หน้า

4.3.2 มาตรการแสวงหา ติดตามทรัพย์สินที่ถูกยึด อายัด และริบได้..... 118
4.3.3 การคุ้มครองบุคคลภายนอกผู้สุจริต..... 119
4.3.4 การให้จำเลยหรือผู้กระทำความผิดพิสูจน์แหล่งที่มาที่ชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สิน..... 121

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... 129
5.1 บทสรุป..... 129
5.2 ข้อเสนอแนะ..... 131
รายการอ้างอิง..... 137
ภาคผนวก..... 139
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 193

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศต่าง ๆ ได้ถือว่าทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะที่ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ของแต่ละประเทศที่ว่าที่ดินเป็นบ่อเกิดหรือจุดเริ่มต้นของสิ่งต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ที่ดินถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ที่ว่าหากบุคคลใดถือครองที่ดินได้มาก ไม่ว่าจะเป็นในรูปกรรมสิทธิ์หรือสิทธิต่างๆที่เกี่ยวกับที่ดิน บุคคลนั้นก็จะได้เปรียบในเรื่องการมีหลักประกันความมั่นคงของชีวิตที่จะสามารถดำรงชีวิตต่อไปอีกได้ รวมถึงการได้เปรียบในการดำเนินการทางธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากที่ดินเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ประชากรในประเทศได้เพิ่มสูงขึ้น ความต้องการในที่ดินก็ยิ่งทวีเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ที่ทุกคนมุ่งหวังที่จะใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่ว่าจะเป็นการนำที่ดินไปใช้ในการประกอบอาชีพ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ตลอดจนการนำเอาที่ดินไปใช้ในการกระทำความผิดกฎหมาย จึงทำให้บุคคลได้กระทำด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนได้มาซึ่งที่ดิน หรือกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดิน แม้จะเป็นการดำเนินการด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมายเพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมการบุกรุกที่ดินของรัฐ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติอย่างมากมายมหาศาล โดยเฉพาะปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ภาวะภัยแล้ง ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมต่างๆ เกิดปัญหาตามมาอันเป็นผลกระทบต่อเนื่องสร้างความเสียหายทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

ในปัจจุบันปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐไม่ว่าจะเป็นป่า ป่าสงวนแห่งชาติ ในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำของกลุ่มบุคคลผู้มีอิทธิพลทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีเครือข่ายดำเนินการเชื่อมโยงกันในลักษณะข้ามชาติ เช่น กรณีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีพฤติการณ์เป็นอาชญากรจากต่างประเทศด้านการค้ายาเสพติดได้มีการรวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรข้ามชาตินำเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดมาฟอกให้เป็นเงินที่บริสุทธิ์ในธุรกิจต่างๆ ที่รวมไปถึงการสนับสนุนให้เจ้าพนักงานออกเอกสารสิทธิโดยมิชอบในที่ดินที่เป็นที่เขา หรือที่ภูเขา